

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

O MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 10 din — LETNA NAROČNINA 480 din, polletna 240 din, četrletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 amer. dolarje — TEK. RAČUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu št. 606/703-24

Štev. 33 (439)

LETO IX.

NOVO MESTO, 21. AVGUSTA 1958

UREJUJE uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov ne vračamo — TISKA Časopisno podjetje »Slovenski poročevalec« v Ljubljani

Volitve združnih svetov

pomembna politična naloga Socialistične zveze delovnega ljudstva

Priloge za volitve prvih združnih svetov so se začele. Imamo jih v času, ko smo dosegli v našem kmetijstvu znaten in velik korak naprej, ko je res že vsakomur razumljivo in zelo jasno, da po starem ne pridemo nikamor več in da bomo le na podlagi sodobnih agrotehničnih ukrepov ter z modernim pogodbenim sodelovanjem med za drugo in kmetom lahko dohiti bolj razvite države. Veseli smo letošnjih zares lepih uspehov v pridelavi žita, krompirja in drugih kultur, ki potrjujejo v celoti pravkar povedano resnico. Toda, treba je pogledati malo po svetu in se zavedati, da so take — in še večje uspehe — dosegli drugje že pred desetletji in da je danes znanost o kmetijstvu že tako napredovala, da bo treba zares pohitei, da postorimo vse, kar je zamujenega in da o vsem tem še prav posebej na Dolenjskem ujamemo »naš vlak«.

Kaj je združni svet? Prav po domače: no, a oblika organov upravljanja naših zadrug. Novi predpisi o kmetijskih zadrugah nam prinašajo precej sprememb v upravljanju. Zadruga poslej ne bo več samo organizacija svojih združnikov; približala se bo podobni ostalim našim gospodarskim podjetjem, v katerih imamo že vrsto let delavsko upravljanje. Delavci in name-

ščenci v zadrugah namreč doslej niso imeli nobene praktične možnosti — v kolikor sami niso bili članji zadrug, — da bi vplivali na delo in načrte zadrug. Zdaj pa je zadruga družbena gospodarska organizacija, ki soodi prav tako kot druge gospodarske organizacije pod kontrolo državnih organov. Med novimi oblikami organov upravljanja je zdaj tudi združni svet, katerega mandat bo trajal dva leti.

V jesen bomo prvič volili združne svete. O pravicah in dolžnostih, pristojnostih in nalogah teh svetov bomo še pisali

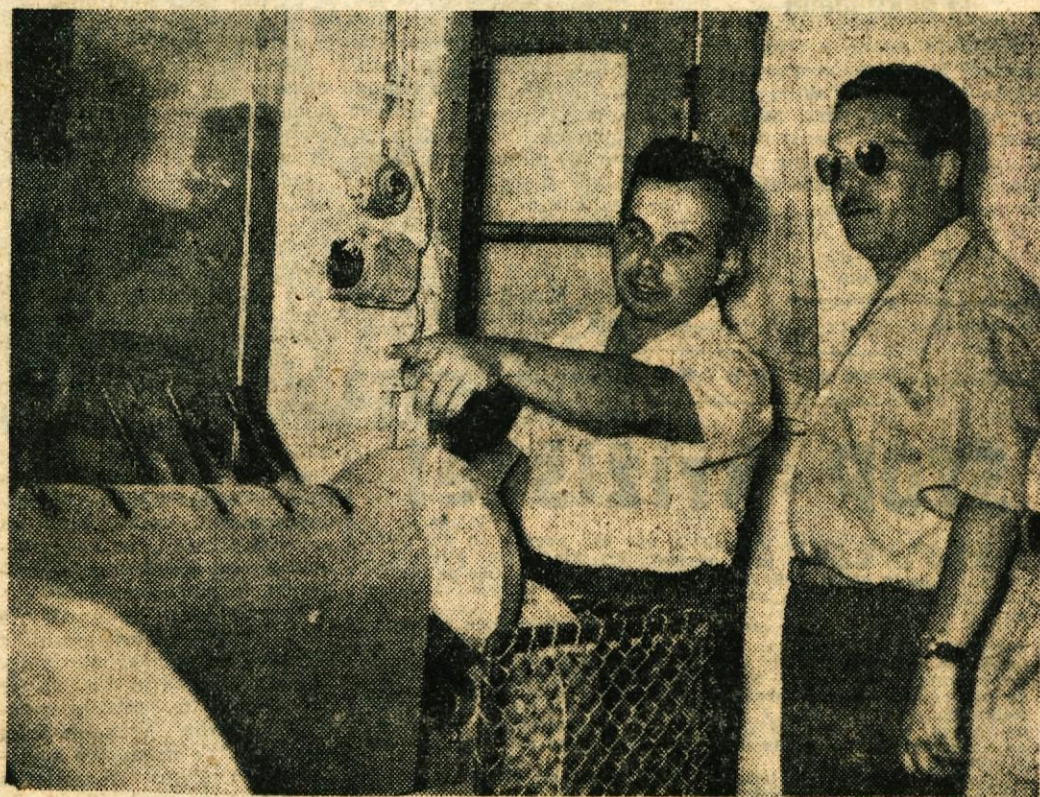
in združniki bodo o njih zvedeli največ na polletnih obtnih zborih svojih zadrug, ki bodo septembra. V oktobru bodo volitve novih svetov uradno razpisane, medtem ko bomo na Dolenjskem te svete volili v novemburu.

Za vse to bodo potrebne seveda obširne tehnične priprave, da bodo naši ljudje povsod natančno poučeni, čemu in zakaj združni sveti. Razen dobrih tehničnih priprav pa je še veliko pomembnejše temeljito politično delo pred volitvami združnih svetov. Ljudje morajo poznati pravi smisel in pomen takega sveta, ki je za bodočnost vsake zadrug izredno velikega pomena. Mimili so časi, ko smo imeli v vasi zadrugo zavoljo štacune in morda še zaradi odkupa nekaj mernikov krompirja ali žita. Zdaj je od zadrug in sodelovanja kmetov z njo odvisno, kakšen bo napredek na vasi, kako hitro bo življenjska raven napredovala tudi na podeželju. Gre za to, da bomo v združne svete predlagali in volili zares napredne kmete. V te svete moramo izbrati ljudi, ki

bodo s srcem in s pošteno, odkrito besedo vedno in povsod širili napredno, socialistično kmetijstvo. Zagotoviti moramo, da bo delalo v združnih svetih zadostno število k-munistov, mladih združnikov, mladih kmetov in žena-združnic. To nam tudi že zdaj narekuje, da bomo hkrati s polletnimi obračuni dela naših KZ v septembru poskrbeli tudi za razširitev in okrepitev zadrug z novimi člani.

Na zborih se bomo v septembru pomenili o letošnjem in bodočem gospodarskem načrtu domače vasi, občine in okraja. Upravni odbori zadrug morajo za te zore pripraviti zanimiva, pregledna poročila, da bodo člani zadrug imeli popolnoma jasno sliko o dosedanjem gospodarskem delu domače zadrug in o njenih načrtih. Na zborih moramo govoriti o vsem, kar kmete zanima; potreben je temeljit pogovor o uspehih, pa tudi o slabostih, ki jih prav v kmetijski proizvodnji ni malo.

Vse to pa seveda ni samo dolžnost in naloga združnih organizacij. Občinske odbore Socialistične zveze in komiteje ZKS, pa tudi občinske organe postavljajo jesenske volitve združnih svetov pred važno nalogo, da z vsestranskim političnim delom pripravijo dober izid teh volitev. Politične, kadrovske in tehnične priprave naj bodo prepletene z dobrim političnim poučevanjem naše splošne gospodarske politike. Tudi ob tej priložnosti moramo prikazati ogromne napore naše skupnosti in povečanje in izboljšanje kmetijske proizvodnje.

Z obiska tovariša Edvarda Kardelja v novi pekarni ob Ločenski cesti v Novem mestu: obratovodja Ivan Ravnikar razkazuje tovarišu podpredsedniku zveznega izvršnega sveta poslovanje nove avtomatične peči, ki daje vsak dan do 11 in tudi več ton kruha za brigade na avtomobilski cesti (Foto: M. Pejčič)

Dobova ima novo postajo

Dobova pri Brežicah je zadnja železniška postaja v naši republiki na progi Ljubljana — Zagreb. Vse doslej se je morala zadovoljiti z zasilnim, že davno dotrajanim železniškim poslopjem. Pred kratkim so pa tudi v Dobrovi dogradili sodobno, okusno postavljeno postajo. Na zunaj je podobna evropski in je lepa pridobitev naših železnic; pomembna je tudi zato, ker je Dobova ob mednarodni progi.

POZDRAVLJENI, BRIGADIRJI!

Ob sobotnem in nedeljskem festivalu mladinskih delovnih brigad v Novem mestu

Glavni štab mladinskih delovnih brigad na avto cesti Ljubljana — Zagreb je s sodelovanjem organizacij in društev v Novem mestu pripravil za 23. in 24. avgust pester festival s kulturnim in telesnovzgojnim sporedom. Najboljše kulturne in športne ekipe iz posameznih naselij bodo pokazale, kako vsestransko in zanimivo je življenje 18.000 mladincev in mladink, ki delajo ta mesec na avtomobilski magistrali.

● V SOBOTO ZVEČER bo na Loki kulturno-umetniški večer z zanimivo oddajo brigadirjev »Mikrofon je vaš«. Sodelovali bodo člani Radia Ljubljana in Zagreb, najboljše pevci iz brigad, humoristi, karikaturni in jazz orkester, tako da bo razen za zabavo poskrbljeno tudi za ples. Večer posvečajo brigadirji Novomeščanom!

● Hkrati bodo v soboto na različnih krajih Novega mesta odprli več razstav s fotografijami o delu in življenju na cesti. Likovna razstava bo odraz dela mladih umetnikov na avto cesti. Več bodo o tem povedali plakati, ki bodo te dni razobešeni po mestu.

● V NEDELJO DOPOLDNE bodo na Grmu (za kmetijsko šolo) mladi traktoristi z avto ceste pokazali, kako vozijo slalom s prikolicami. Kolesarji se bodo pomerili v polzevih dirkah, organizatorji pa računajo tudi z letalci in njihovimi akrobacijami.

● Že preteklo nedeljo so bila v 4 brigadnih centrih izbirna tekmovanja za najboljšo ekipo v malem rokometu in odbojki. Na velikem ATLETSKEM MITINGU, ki se bo začel v nedeljo popoldne ob 15. uri na Loki, se bodo brigadirji srečali z najboljšimi atleti Crvene zvezde, Klavarja, Mladosti in Odreda, sodelovali pa bodo tudi novomeški športniki.

Ob 17. uri bo na nogometnem stadionu pri Kremenu prijateljska nogometna tekma med VOJVODINO in REPREZENTANCO MDB.

● V nedeljo dopoldne bo na Loki tudi prvenstvo v MALEM ROKOMETU in v ODBOJKI, zvečer pa v gostišču na Loki družabni večer.

NOVOMEŠČANI!

Okrasimo mesto, izobesimo zastave v pozdrav mladim graditeljem avtomobilske ceste! Gostoljubno in pristrčno pozdravimo brigadirje in brigadirke, ki nas bodo v soboto in nedeljo obiskali ter nam pripravili obilo užitka s številnimi kulturnimi, športnimi in tehničnimi prireditvami!

Vinogradniška razstava v Brežicah

Porčali smo že, da pripravljamo izvozno podjetje VINO-BREŽICE za svojo desetletnico zborovanje posavskih vinogradnikov, v prostorih Posavskega muzeja v Brežicah pa večjo razstavo o zgodovini vinogradništva. Razstavo bodo odprli 6. septembra dopoldne, odprta pa bo do 15. septembra. Več bomo o tem še poročali.

V R E M E

za čas od 22. do 31. avgusta 1958

V tekočem tednu bodo prešle Slovenijo obilne padavine, obenem se bo močno ohladilo (vseko po gorah sneg). V prihodnjem tednu bo zopet v glavnem lepo vreme in postopoma topleje, le dvakrat pričakujemo krajeve ali kratkotrajne padavine okoli 27. in 31. avgusta.

V nedeljo, 24. avgusta se bo začel na Strugi pod Otočcem ob Krki letošnji republiški taborniški mnogobojski tekmovanje medvedkov in čebelic, ki ga je razpisala Starešinska uprava Združenja tabornikov Slovenije. Kot domačini in organizatorji tekmovanja pristočno pozdravljamo vse člane in članice taborniške organizacije, ki bodo od 24. do 30. avgusta pomerili svoje taborniško znanje in spretnosti. Vsem udeležencem mnogoboja in tekmovanja kot vsem gostom želimo, da bi se na Dolenjskem prijetno počutili, da bi spoznali našo pokrajino in se seznanili z njeni delovnih ljudi, da se tudi novomeški okraj dvigne iz prejšnje nerazvitosti.

Plemeniti cilji tabornštva, ki vzgaja mladino v dobre člane človeške družbe in ji privzgaja ljubezen do socialistične domovine, naj tudi ob tem srečanju najboljših enot ZTS znova potrdijo, da naša organizacija razvija partizanske tradicije, krepi obrambno sposobnost ljudstva in z različnimi oblikami dela seznanja svoje članstvo z naravnimi lepotami domovine. Mladina se v naših vrstah spoznava, krepi svojo enotnost, pogloblja bratstvo jugoslovanskih narodov in se s tem hkrati bori tudi za svetovni mir.

Navzočnost mladine iz vseh naših republik na njeni največji letošnji akciji — novi avto cesti Ljubljana — Zagreb naj da temu zblizevanju in visokim idealom taborniške organizacije letos še svoj poseben pečat.

Dragi slovenski taborniki in tabornice, medvedki in čebelice:

iskreno vam želimo, da bi se počutili na taboru, mnogoboju in tekmovanjih ob naši Krki kot doma!

SREČNO!

Dolenjski taborniški svet
Novo mesto

Tovariš Aleksander Ranković v NOVOTEKSU in Dolenjskem muzeju

V ponedeljek, 18. avgusta dopoldne, je podpredsednik zveznega izvršnega sveta tovariš Aleksander Ranković s soprogo Slavko in sinom obiskal v spremstvu sekretarja OK ZKS Jožeta Borštnarja in podpredsednika OLO Nika Belopavliča kolektiv novomeške tovarne NOVOTEKS. Namesto odsotnega direktorja je goste sprejel Stevo Čavlovič, vse oddelke tovarne, delovni proces in skladišče gotovih izdelkov pa je gostom razkazal tehnični vodja tovarne Kamilo Mikš. Tovariš Ranković se je zanimal za proizvodnjo tovarne, zlasti pa še za začetek obratovanja nove kamgarne predilnice v Metliki, katere pripravljali oddelki zdaj urejajo v centralnem obratu podjetja.

Po obisku v NOVOTEKSU so se gostje podali v Dolenjski muzej; tu jih je skozi vse oddelke muzeja vodil upravnik prof.

Janko Jarc. Tovariš Ranković se je nato s soprogo podpisal v knjigo obiskovalcev muzeja.

Dopolodne je tov. Ranković obiskal tudi osnovno šolo v Kostanjevici, kjer se je zanimal za šolsko-prosvetno delo in program letošnjega Dolenjskega kulturnega festivala.

Kandidat za nadomestne volitve za republiški zbor v volilni enoti, ki obsega območje občin Metlika in Semič, dr. Jože Vilfan se je prejšnji teden več dni zadrževal med volivci. Imel je več predvolilnih zborovanj in posvetovanj s kolekti-

vi, in aktivisti v Suhorju, Radovici, Semiču in Gradcu.

V nedeljo dopoldne je bilo veliko zborovanje v Metliki.

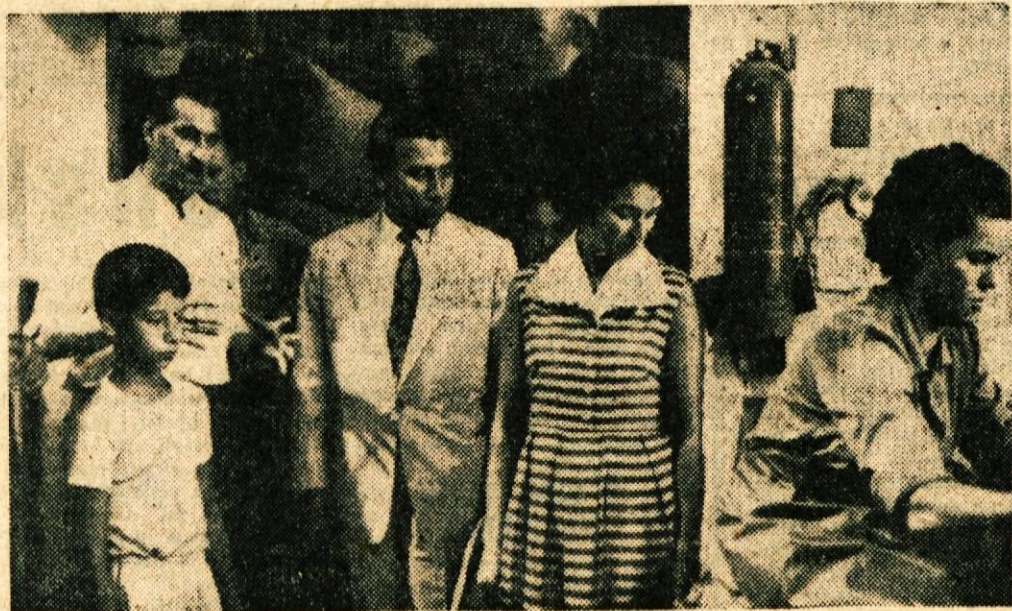
Udeležba je bila na vseh zborovanjih in posvetovanjih izredno velika. Čeprav tovariš Vilfana volivci doslej niso

osebno poznali, so zelo zadovoljni, da je sprejel kandidaturu za njihovo volilno enoto. V dosedanjih stikih z volivci se je kandidat seznanil z vrsto problemov tega področja, prav tako pa je pojasnil volivcem mnogo stvari, ki so jih zanimali tako iz zunanje politične zadeve kot iz naše notranje politike.

V Metliki je bila udeležba na zborovanju navzlic nezmožnosti zelo velika. Kino dvorana je bila polna volivcev iz Metlike in okolice. Če bi bilo zborovanje kje na prostem, bi bila udeležba še večja. Dr. Vilfan je volivce najprej seznanil z dogodki v svetu, potem pa se je z njimi razgovarjal o vprašanjih, ki so jih sprožili. Pri tem se je videlo, da mnoge probleme metliške občine pozna že do podrobnosti. Volivci so postavili vprašanje nadaljevanja gradnje vodovoda, asfaltiranje ceste skozi Metliko, zdravstveno zavarovanje kmetov in še več drugih vprašanj. Skupno s predstavniki občine je kandidat izčrpno, lepo poljudno in vsem razumljivo odgovarjal na vsa vprašanja ter dajal pojasnila. Splošen aplavz ob zaključku zborovanja je potrdil, da je vez med kandidatom in volivci postavljena.

V spremstvu sekretarja okrajnega odbora SZDL Martina Žugljaja, ki spremlja tovariša Vilfana po Beli krajini, predsednika občine tovariša Juga, sekretarja obč. komiteja ZK tovariša Urha in načelnika za gospodarstvo tovariša Molka si je dr. Vilfan ogledal hmeljske nasade v Mestnem logu, obiranje hmelja ter novo sušilnico za hmelj, ki so jo odprli prejšnji petek; ogledal si je tudi obrat predilnice NOVOTEKSA in novo vinsko klet.

Ta teden bo imel tovariš Vilfan še sestanke z delovnimi kolektivi v Metliki. Tovariš Vilfan je izjavil, da je zelo zadovoljen z velikim zanimanjem, ki ga kažejo volivci te volilne enote za razne gospodarske in politične probleme ter volje za lastni napredek. Prav tako je zadovoljen z veliko udeležbo na zborovanjih in s sproščeno razpravo.

Tovariš Aleksander Ranković s soprogo Slavko in sinom v skladišču surovega materiala tovarne NOVOTEKS v Novem mestu; tehnični vodja Kamilo Mikš razlaga gostom proizvodni proces tekstilne tovarne (Foto: Dolenjski list)

Stanovanjska skupnost

Najprej: naziv ni videti najbolj posrečen. Preveč spominja na svete stanovanjske skupnosti, ki že obstajajo in katerih glavna naloga je vzdrževanje stanovanjskih stavb, ki so last splošnega ljudskega premoženja. Tem svetom stanovanjske skupnosti rečemo na kratko in bolj po domače kar »stanovanjska skupnost«. To je ena slaba stran novega naziva. Razen tega pa naziv stanovanjska skupnost preveč spominja na stanovanjske uprave in komunalne uprave pri občinah. Naziv predstavlja torej nekaj, kar že imamo, oziroma, kar si državljani pod

tem nazivom predstavljajo. Stanovanjske skupnosti — te namreč, ki jih bomo kmalu začeli ustanavljati — so popolnoma nova oblika, ki bi ji prav komunalna skrajnost utegnila največ škodovati, zato je naziv stanovanjska skupnost res neposrečeno izbran. Boljšega je sicer težko najti, mogoče bi pa le bilo lepše nazivati ta novi družbeni organ »skupnost državljanov«, »skupnost prebivalcev« ali pa morda: »razširjena družina«. Vprašanje, ki smo ga načeli, je na prvi pogled videti sicer nepomembno, vendar je verjetno prav naziv stanovanjska skup-

nost vzrok, da večina ljudi nima prave predstave, kaj je to, in da so v večini mest že ob prvih razpravah »zavozili« preveč v komunalne vode.

Stanovanjska skupnost je torej nekaj novega, nekaj, o čemer šele razpravljamo, kar šele uvajamo.

Stanovanjska skupnost je družbeni organizem, samostojna samouprava prebivalcev, če hočete: samoupravni organ državljanov, katerega osnovna naloga je skrb za delovnega človeka in družino, ki bo skušal bolje in ceneje zadostiti njunim vsakodnevnim potrebam. (Nadaljevanje na 2. strani)

Bo črna cesta uglajena...

Od Ivančne gorice naprej trak nove ceste res ni več bel — kot črna reka se lesketa v jutranjem soncu. Asfalt.

Kdo bi si mislil, da teče bitumenska črta že skoro do Medvedjeka! Gladka, ravna kot miza, bleščača...

»Dnevno ga položimo približno 500 metrov po polovici širine trase, mi je med ropotanjem finišerja in valjarjev vpil na uho Stefan Zuran, delovodja pri skupini za polaganje vrhnje, fine plasti cestišča. Medtem sem se prilepil na sveže položeno plast, ki me je prijetno grela v podplate. Asfalterji imajo posebne čevlje z lesenimi podplatki — vsake drugače bi v enem dnevu uničili.

»Sedaj imamo gotove sedem kilometrov, je nadaljeval, »pa ne bomo več dolgo tukaj delali, ker trasa še ni pripravljena. Preselili se bomo niže proti Trebnjemu...«

Zdajci je finišer obstal. — Zmanjkalo mu je črne, smrdljive mešanice. Začudilo me je:

»To je zato, ker imamo premalo kamionov za dovoz materiala. Mešanico vozimo iz 40 km oddaljene Ljubljane, kjer jo pripravljajo v posebnih strojih

— amanih. Sedaj smo amane postavili tudi v Trebnjem in material bo prihajal tudi od tam...«

Finišer je stal... minuto, dve, tri, ... osem!

Potem je spet osem minut rzhnel...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...